

**Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на
Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г.**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 17.09.2019 г. - 16.10.2019 г. Неактивна

Номер на консултация: #4598-K

Област на политика: Архив - Здравеопазване

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на здравеопазването

Тип носител: Национално

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасям за разглеждане проект на Решение на Министерския съвет за Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г.

Навлизането на нови психоактивни вещества и по-засилената употреба на стимуланти и канабис предполагат разработването на насоки за лечение и рехабилитация, съобразени с видовете и начини на употреба на наркотици, включително и подходи, насочени към малолетни и непълнолетни. По данни от Национално представително проучване относно нагласи и употреба на психоактивни вещества сред общото население в България (на възраст 15-64 години), проведено през 2016 г., общо 11,2% (между 472 000 – 565 000 лица) от възрастното население са употребили поне веднъж в живота си някакво наркотично вещество. В сравнителен план делът на тези хора е по-висок от всички други предходни години, когато са правени подобни изследвания – 2005 г. (5,2%); 2007 г. (6,4%); 2008 г. (8,6%) и 2012 г. (8,3%).

Адрес за изпращане на становища и предложения: snikolova@mh.government.bg

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на здравеопазването

Адрес: София, София, пл. Света Неделя № 5

Електронна поща: press@mh.government.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Доклад на министъра на здравеопазването - вер. 1.0 | 16.09.2019](#)

[Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г. - вер. 1.0 | 16.09.2019](#)

[Финансов план - вер. 1.0 | 16.09.2019](#)

[План за изпълнение на Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 - вер. 1.0 | 16.09.2019](#)

[Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г. - вер. 1.0 | 16.09.2019](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Ивелина Велинова (16.10.2019 22:29)

Подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420
????????? ?????????? ?? ?????????? ?????????????????? ?????????? ? Liberty 420 ? ?????????? ?? ????? ?? ????? ?????? ?
????????? ?? ??????! ??????? ?? ??????!

Автор: Национална мрежа за децата (16.10.2019 16:24)

ПОЗИЦИЯ на Национална мрежа за децата - част 2

На следващо място, ние като Национална мрежа за децата поставяме въпросът с функционирането на Национална информационна линия за наркотиците, алкохола и хазарта (НИЛНАХ). В Плана за изпълнение на Стратегията е заложено в Стратегическа задача 1.2., Подзадача 1.2.4. Развитие и подобряване на функционирането на Национална телефонна линия за консултации и насочване по въпросите на зависимостта към наркотични вещества чрез въвеждане на иновативни методи и технологии за достигане до целевата група. За нас не става ясно дали се има предвид вече съществуващата НИЛНАХ или се цели изграждането и развитието на нова телефонна линия за консултиране и насочване, и какво се има предвид под „откриване на автоматична телефонна линия“. Притеснителни са и предвидените средства за нейното поддържане в размер на 3 600 лв. на година, което е крайно недостатъчно. Ние отправяме предложението да се инвестира във вече съществуващия и изграден ресурс, в лицето на НИЛНАХ, която функционира от 11 години (от 2008 г.), да се предвидят мерки за разширяване на нейната дейност: повече наети консултанти, което предполага по-високата успеваемост и навременно консултиране и насочване на нуждаещите се деца/лица, с поемане на обаядания от цялата страна, предвиждане на допълнителни надграждащи обучения за екипа, възможности за поддържане на големия набор от информационни канали, както и да бъдат заделени достатъчно средства, които да осигурят нейната устойчивост в годините напред. Според нас, телефонните линии, които предоставят специфична информация и консултиране, са най-лесният вход към съответните системи на публичния сектор – здраве, социална сфера и услуги, насочване, и др., включително представляват и ресурс за кризисна интервенция и навременни мерки за предотвратяване на фатални последици за живота и здравето на децата/възрастните в нужда. Още повече, че по тази специфична и болна за цялото ни общество тема липсват достатъчно специалисти, знание и ресурс за справяне с предизвикателствата на съвременния свят, пред които сме изправени.

Национална мрежа за децата винаги е заставала зад необходимостта от обучения – въвеждащи и надграждащи, чрез които да се инвестира в специалистите и съответно в повишаване на подкрепата и грижата, която те оказват. В тази връзка, за нас е от съществено значение развитието на услуги за децата, които употребяват наркотични вещества. Липсата на адекватни и качествени услуги поставя децата в още по-уязвима и рискована ситуация, която задълбочава тяхната изолация и невъзможност за справяне, застрашава техния живот и оцеляването им, образованието им. Настояваме за създаване на специализирани здравни и социални услуги и програми за ранна интервенция и лечение на деца и младежи, експериментирани с и/или употребяващи наркотични вещества. Разкриването на специфични центрове за интегрирани медико-социални и образователни услуги на 3 принципа на терапевтични общности, където децата, въввлечени в злоупотреба и техните близки да имат възможност да получават продължителна и професионална подкрепа.

Зависимостта сред децата трябва да бъде разглеждана в по-широкия контекст на психичното здраве на децата, където детските психиатри липсват, психоаналитичната помощ и подкрепа е нерегламентирана и неясна. Необходимо е да се проведе национално изследване на детското психично здраве в България, което да проучи нуждите от услуги и програми за грижа, за разработване на цялостна политика, основана на доказателствата, за нуждата от необходимите специалисти и възможностите за цялостно покритие на страната.

Елиминирането на разпространението на наркотици сред децата става все по-предизвикателно за България. Значително трябва да бъде повишена работата на правоохранителните органи и правораздавателни органи за установяване на лицата, разпространяващи и склоняващи деца в употреба и разпространение на наркотици. Също така, от изключителна важност е да бъде подобрена координацията между институциите и училищата и правоохранителните органи, въвеждайки строги мерки в училищата и около тях, за да се предотврати ангажирането на малолетни и непълнолетни в разпространението им.

По повод подготовката на годишния доклад на Национална мрежа за децата „Бележник 2019: Какъв е средният успех на държавата в грижата за децата?“ беше направена онлайн анкета, относно употребата на наркотични вещества сред деца. Според участвалите деца, 55 % от тях смятат, че броят на децата в България, които употребяват психоактивни вещества се увеличава. Децата разпознават като психоактивни вещества алкохол, цигари, наргилета, трева, гъби, хероин, кокаин. Много от тях познават други деца, които използват такива. Като най-често използвани посочват наргилето, цигарите и тревата. Според тях децата, които използват психоактивни вещества, знаят какви са рисковете, но не вярват, че ще се случи на тях. Започват да ги употребяват, защото виждат от родителите си или от свои приятели и компанията си.

Автор: Национална мрежа за децата (16.10.2019 16:19)

ПОЗИЦИЯ на Национална мрежа за децата - част 1

ПОЗИЦИЯ на Национална мрежа за децата във връзка с публикуваната за обществено обсъждане Национална стратегия за борба с наркотиците и План за нейното изпълнение

Национална мрежа за децата приветства разработването на Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023, както и Плана за нейното прилагане. Употребата на наркотици сред българските ученици е една от най-високите според проучването на ESPAD (European School Survey on Alcohol and Other Drugs) за период от 20 години в 48 европейски държави, което събира данни относно употребата на вещества сред 15 и 16-годишните и проследява тенденциите в отделните държави. В България незаконните вещества са смятани за най-леснодостъпни в цяла Европа. Съгласно изследването, в България 44% от запитаните посочват, че марихуаната е леснодостъпна, като по този показател единствено Чехия (50%) и Словения (45%) се нареждат пред България; 23% от българските ученици определят достъпа до амфетамини като лесен, а 17% - до метамфетамини. В същото време, ранното

започване на употреба (под 13-годишна възраст) на амфетамин или метамфетамин е най-висока в България – 3%. Според оценките в същия доклад, 22% от учениците на възраст от 15 до 16 г. в България са опитвали канабис, докато 8,3% от младите хора на възраст от 15 до 34 г. са употребили през последните 12 месеца. Данните от национални изследвания сочат, че канабисът е най-често употребяваното незаконно психоактивно вещество сред младите хора в България.

„Да започнеш е по-лесно, отколкото да се откажеш – нужно е да се посещават „специални доктори“ или психолози, които да помогнат! Наркотиците са навсякъде около нас и всеки може да си вземе.“ Мнение на деца, проучване на Национална мрежа за децата

Изразяваме искрената си надежда, че с приемането на Националната стратегия и плана за нейното изпълнение, заложените принципи, цели и мерки ще доведат до ясно политическо лидерство в борбата с разпространението и употребата на наркотични вещества. Основната цел на националната стратегия е да задава рамката, да насочва, обединява и координира усилията както на публичните институции, така и на гражданското общество, което ние разпознаваме като стъпка напред в общите усилия за постигането на по-спокоен и сигурен свят за децата ни.

За нас, превантивната работа с децата е ключова дейност, която не следва да бъде подценявана. Приветстваме планираното въвеждане на национални превантивни програми за деца в 5-7 и 8-11 клас. Училищните програми следва да бъдат насочени към изграждане на индивидуални и групови умения за водене на здравословен начин на живот. Другата важна задача е свързана с развитие на форми на ангажираност на свободното време на децата чрез спорт, арт занимания, различни извънкласни дейности, достъп до култура, както и дейности, свързани с развитие на училището като общност. Превенцията следва да се утвърди като активен процес за повишаване на 2 информираността и разбирането на децата, възрастните и професионалистите за опасностите и вредите, както за самите деца, така и за цялото общество. Всички педагози, социални работници, психолози и хора, които работят с деца трябва да бъдат специално обучени за това как да работят в областта на превенцията и да насочват деца и родители към достъпни услуги, когато детето употребява или е зависимо. Необходимо е да има засилена кампания и специализирани програми за родители и възрастни на достъпен език, но достатъчно информативни, които да бъдат предоставяни безплатно в общността. Родителите трябва да бъдат подкрепени и насочвани към специализирани услуги за деца. Ясни са нуждите от разработване и прилагане на програми за родители, които да целят подобряване на комуникацията и отношенията с техните деца, особено в тийнейджърска възраст, когато децата са най-склонни към експериментиране, изразяване на принадлежност към групата и най-чувствителни към заобикалящия ги свят.

Автор: Атанас Капкин (16.10.2019 16:13)

Подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420

????????? ???????????? ?? ?????????? ?????????????????? ??????????, ?????? ???????????? ?? ?????? ???, ?? ?? ?????? ?????? ????? ?? ?? ?????????? ? ?????!

Автор: Kalina Ivanova (16.10.2019 16:08)

Подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420

Защо не публикувахте становището на БЛО и Liberty 420? На какъв принцип решавате кое да публикувате и кое не? Тъй като видимо не се избират най-добре аргументираните становища.

Подкрепям становището на [????????? ?????????????? ????????? ? Liberty 420.](#)

https://liberty420.org/2019/10/15/ostavka_za_nsnv/?fbclid=IwAR2x4GoovxepNcsgTOIZLL-Z8CeK3SIPVX0-XKrfV235BfIBBB2z-ipwKqA

Автор: Стефан Франгов (16.10.2019 15:58)

Подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420

????????? ?????????????? ?? ?????????? ?????????????????? ?????????? ? Liberty 420 ? ?????? ??????????
?? ?????????? ??????!!!!!!

Автор: Kristian Bachvarov (16.10.2019 15:08)

Свобода!

????????? ?????????????? ?? ?????????? ?????????????????? ?????????? ? Liberty 420 ? ?? ?????? ?????????? ?? ?????? ?????? ?????!

Автор: Мартин Димитров (16.10.2019 14:20)

Становище на Мартин Димитров

????????? ?????????????? ?? ?????????? ?????????????????? ?????????? ? Liberty 420! ?????? ?? ? ?????? ?? ?? ?????????? ?????? ?? ?????????????? ?????? ?????? ??????
?? ?????? ?????!

Автор: Фондация Инициатива за здраве (16.10.2019 13:56)

Продължение -Фондация „Инициатива за здраве“ относно Проект на Национална стратегия за борба с нарко

В Плана за изпълнение на стратегията предлагаме да се направят следните промени:

- Мерките по Стратегическа задача 1.5. *Развитие на програми и дейности в местата за лишаване от свобода* да включват освен „корекционно-терапевтични дейности за предотвратяване и ограничаване на употребата на наркотични вещества“, също и мерки за намаляване на вредите и рехабилитация. Приветстваме заложеното „интензифициране на сътрудничеството с НПО“, но за него следва да се

заложи бюджет, тъй като НПО не разполагат с такъв по подразбиране. Също така „разкриване на Държавна програма за лечение с агонисти и агонисти-антагонисти на лица зависими към опиоиди“ е необходимо да се заложи не само в затвора в гр. София, а във всички МЛС, където е установена нужда.

- В Стратегическа задача 1.6. *Подобряване на достъпа до дейности и програми за намаляване на вредите от употребата на наркотични вещества* следва да се прибавят програми за намаляване на вредите от неинжекционна употреба на вещества (стимуланти и нови психоактивни вещества). Също така смятаме, че тази стратегическа задача не е обезпечена с необходимия бюджет (например остойностяването от 40 лв. на клиент на година е крайно недостатъчно е не отговаря на международните стандарти и на реалните нужди).

С уважение,

Екип на Фондация „Инициатива за здраве“

Автор: Фондация Инициатива за здраве (16.10.2019 13:55)

Продължение -Фондация „Инициатива за здраве“ относно Проект на Национална стратегия за борба с нарко

- Предвиденото в стратегията финансовото обезпечаване на изпълнението на дейностите повтаря досегашните модели на финансиране, при които основен достъп до гарантирани финансови средства имат единствено държавните институции, както и общинските съвети по наркотични вещества и превантивно-информационни центрове към тях. Този модел не насърчава конкурентността и иновациите и съсредоточава наличния ресурс в постоянни структури, за чиято ефективност няма публично достъпна информация. Предлагаме да се заложи по-гъвкав модел на финансиране на дейностите, така че да се осигури достъп до обществен ресурс за неправителствените организации и частния бизнес, като се стимулира конкурентността, прозрачността и повишаването на качеството на предоставяните услуги в областта *Намаляване на търсенето*.
- Като цяло намираме гражданското участие слабо застъпено в Проекта на стратегията. Гражданските структури се споменават, но нямат експлицитно заявена роля както в изпълнението, така и в мониторинга. В Плана за действие НПО изцяло липсват като изпълнители на Стратегическа задача 1.1 *Разработване и прилагане на превантивни програми за деца и млади хора, базирани на добри европейски практики*, и са слабо застъпени в изпълнението на Стратегическа задача 1.2. *Разработване и прилагане на ефективни програми за селективна и индикативна превенция*. Считаме, че със своята иновативност, гъвкавост и близост до общността именно в тези сфери НПО трябва да бъдат ключови

партньори. Това следва да е обвързано и с адекватни механизми за финансиране, които да позволяват ефективно участие на гражданските структури в изпълнението на проекти и инициативи с държавни средства.

- В направения в Проекта на стратегия S.W.O.T. анализ намираме за неадекватно „конкретните примери за промяна в режима на забрана на марихуаната в международен план“ да бъдат причислени към **Заплахи**. Появата в европейски и международен контекст на нови подходи и законодателни модели следва да бъде възприемана с научен интерес и като отворена възможност.

Автор: Фондация Инициатива за здраве (16.10.2019 13:54)

Становище на Фондация „Инициатива за здраве“ относно Проект на Национална стратегия за борба с нарко

С настоящото становище изказваме подкрепа за подготовката и приемането на Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г. и предоставяме нашите предложения към представения за обществено обсъждане проект.

Подкрепяме съгласуването на стратегията с европейските стратегически документи и намираме за адекватни принципите на стратегията, особено прилагането на интегриран и балансиран подход и предприемането на мерки за публичност, прозрачност и отчетност, каквито според нас съществено липсваха при прилагането на последните стратегии по наркотиците. Много положително оценяваме предвиждането на комуникационна стратегия с цел преодоляване на обществените нагласи спрямо лицата от целевите групи.

За да бъдат реализирани заложените принципи, считаме че са нужни следните подобрения:

- От Плана за изпълнение и Финансовия план е видно, че за Стратегическа цел 2. *Ограничаване на предлагането* е заложен почти трикратно по-голям бюджет в сравнение със Стратегическа цел 1. *Ограничаване на търсенето*, което не отговаря на принципа на балансиран и интегриран подход, а за пореден път поставя основен акцент върху мерките за контрол за сметка на превенцията, лечението, рехабилитацията и намаляването на вредите. Предлагаме финансовото обезпечаване на дейностите по стратегията да бъде преразгледано.
- Прави впечатление, че Планът за действие предвижда основно дейности и мерки, развивани и при действието на предишните стратегии. Въпреки, че се отчитат нови тенденции в употребата на наркотични вещества и рисковете, свързани с нея, напълно липсват иновации, изпробване на пилотни модели и внедряване на нови подходи. Например, развиване на програми за безопасен нощен живот и мерки за намаляване на вредите при неинжекционна употреба на вещества, пилотиране на модели за безопасни пространства за инжектиране, съвременни подходи в превенция на предозирането като разпространение на налоксон,

Автор: Прес Стоянов (16.10.2019 10:51)

Относно становището срещу проекта на държавата за Стратегия за наркотиците 2019-2023

?? 100% ?????????? ?????????????? ?? [?????????? ?????????????????? ?????????? ? Liberty 420 !!!](#)

Автор: Борислав Кашчиев (16.10.2019 10:43)

подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420, което **НАСТОЯВАМ ДА КАЧИТЕ**

????????? ?????????????? ?? [?????????? ?????????????????? ?????????? ? Liberty 420](#), което **НАСТОЯВАМ ДА КАЧИТЕ ТУК!**

????????? ?? ?????? ?????!

Автор: Борислав Кашчиев (16.10.2019 10:41)

Подкрепям становището на Българско Либертарианско Общество, което **НАСТОЯВАМ ДА КАЧИТЕ ТУК!**

?????????? ??????????????? ?? ??????????? ??????????????????? ??????????, ?????? ?????????????? ?? ???????
???, ?? ?? ?????? ??????? ?????? ?? ?? ?????????????? ? ?????!

????????? ?? ??????? ?????!

Автор: I. St. (16.10.2019 10:31)

В подкрепа на Българско либертарианско общество и Liberty 420

?????????? ?????????????? ?? [?????????? ?????????????????? ?????????? ? Liberty 420](#). ?????????? ?? ??????? ?????!

Автор: Петър Николов (16.10.2019 00:24)

Подкрепа за становището на Българско Либертарианско Общество!

?????????? ?????????????? ?? ??????????? ?????????????????? ?????????, ?????? ?????? ?? ??????? ?? ?? ?????? ??????? ?????? ?? ?? ?????????? ? ?????????????? ?? ?????????????? ?????? ? ??
?????????,??? ???????????????????.????????????? ??????? ?? ?????????? ? ?????????? ? ??????????? ?? ??????????? ?!

Автор: Иван Бончев (16.10.2019 00:11)

Подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420

????????????? ?????????????????? ?? ?????????????????? ?????????????????? ?????????? ? Liberty420.????????? ??????? ? ??
?????????,??? ???????????????????.????????????? ??????? ?? ??????????? ? ?????????????? ? ?????????????? ? ?
????????????? ??.

Автор: Тодорин Тонев (15.10.2019 23:42)

В подкрепа на Българско либертарианско общество и Liberty 420

????????? ?????????? ?? ?????????? ?????????????? ?????????? ? Liberty 420!

?????? ?????????????? ?? ????? ? ?????????????? ?? ?????????????? ? ?????????? ? ????? ??. ????? ?????????????? ?? ??? ?????????????? ?? ??? ?????????????? ? ?????????????? ?????????????? ?? ?????????????? ?????????????? ?????????????? ?? ?????????????? ??????????????.

P.S. ?????????? ????? ? <https://plaintextoffenders.com/faq/non-devs>. Моля, вземете мерки!

Автор: Христо Кирилов (15.10.2019 23:00)

Заглавие

????????????? ?????????????????? ?? ?????????????????? ?????????????????? ?????????????? ? ? Liberty420.?? ? ?????????????? ?? ? ?????????????? ?????????????? ?????????????? ??!

Ще има облаци около коня април месец е ясно,ама разберете че в тази насока има и отлични перспективи за земеделските райони. Конопът е уникален материал с безброй приложения(и то не мобилни)!

Не може да сте толкова облъчени!!!

Автор: Мария Дончева (15.10.2019 22:51)

Подкрепа за становището на Българско Либертарианско Общество!

????????????? ?????????????????? ?? ?????????????????? ?????????????????? ?????????????? ? Liberty420. ?????????????? ?? ?????????????? ???-????????????? ?? ?????????????????? ???!

Автор: Светослав Панайотов (15.10.2019 22:48)

Подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420

Изцяло подкрепям становището на [????????????? ?????????????????? ?????????????? ? Liberty 420](https://plaintextoffenders.com/faq/non-devs)

?? ??? ?????????? ? ?? ?????????, ??? ?????????????? ?????????????? ?? ?????????? : ?????????? ?? ?????????????? 2019-2023

Автор: Васил Кънев (15.10.2019 22:42)

Подкрепа за становището на Българско Либертарианско Общество!

Подкрепям становището на Българско Либертарианско Общество, което искам ДА КАЧИТЕ за да могат всички хора да се запознаят с него!СВОБОДА ЗА КОНОПА!

Автор: Димитър Керанов (15.10.2019 22:40)

Подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420

Подкрепям становището на Българско либертарианско общество и Liberty 420 и искам СВОБОДА ЗА КОНОПА СЕГА!!!!

Автор: Самуил Павлевчев (15.10.2019 22:38)

осъществяване на програми за превенция на употребата на наркотични, издадена от Министерството на здравеопазването и Министерството на образованието и науката.

Това поставя двоен стандарт по отношение на други институции (ОСНВ/ПИЦ, лечебни заведения), които за да изпълняват превантивни си програми са минали през всички процедури описани в чл. 4 ал. 3 от гореспоменатата Наредба.

В тази връзка е необходимо МЗ (НЦОЗА) да поиска ММС да заложат механизъм в грантовата си програма, чрез който НПО може да получават финансиране на превантивни програми, насочени срещу търсенето на наркотични вещества `amso-ansi-language:BG">`, **само ако имат съгласие** за изпълнение, съгласно изискванията на Наредба № 6.

Автор: Дора Добрева (09.10.2019 09:01)

Националната информационна линия за наркотиците, алкохол и хазарт, може да спаси

Знанието спасява. В нашето общество има много заблуди относно какво е нужно да се направи, когато някой има голяма трудност след употреба на ПАВ. Националната информационна линия за наркотиците, алкохол и хазарт, може да спаси, да предпази и е много полезна, както за самия употребил, така и за неговите близки. Тази линия е нужна и полезна.

Автор: Симеон Парлапанов (08.10.2019 20:49)

СТАНОВИЩЕ на Симеон Парлапанов Психолог в Т.О. ТРАМПЛИН
????????? ?? ?????? ?????????? ?????????? ? ??. ??????????

В името ни психолог и гражданин, смятам че имаме нужда от Фракарита. Тя спомага за свързването на хора търсещи помощ към съответните организации. В смисъла на това да бъдем по-добро общество Фракарита е важна част от пъзела за справянето с проблеми свързани с българския народ.

Автор: Калин Петков (08.10.2019 07:22)

Становище от Калин Петков ръководител на Т.О. ТРАМПЛИН

Подкрепям становището на Сдружение "Фракарита България" и като гражданин и като професионалист.

Автор: Гергана Георгиева (07.10.2019 11:58)

Становище от Гергана Георгиева

Подкрепям становището на "Фракарита България" по повод Националната информационна линия не само като професионалист, но и като гражданин. Редица са хората, с които работя и общувам, чиято навременна първа помощ, информация и подкрепа, са получили именно чрез информационната линия за наркотиците, алкохола и хазарта. "Това е нашата Спешна помощ", споделят те. Не е лесно да направиш първата крачка да потърсиш подкрепа относно проблеми от този характер, а Информационната линия е едно 24 часово спешно звено, което подава ръка в тези моменти - консултира, насочва, подкрепя. Нека не стопираме тази трудоемка стъпка на зависимите и техните близки и семейства, защото понякога тя се явява трамплин към оцеляването.

С уважение:

Гергана Геооргиева

Клиничен психолог

Автор: Стоичко Миличин (04.10.2019 18:05)

Становище от Стоичко Миличин

Аз от години работя заедно с Националната информационна линия за наркотиците, алкохола и хазарта. В следствие на това през годините само в моя кабинет са получили успешно професионална помощ над 30 зависими. Ако се пресметне моя резултат в Пловдив представете си какъв е той в национален мащаб и преценете до колко е полезна и резултатна работата им.

Стоичко Миличин

МИЛИЧИН ЦЕНТЪР

0899487400

Автор: Георги Апостолов (04.10.2019 17:58)

Становище на Националния център за безопасен интернет

Националният център за безопасен интернет, ръководен от Фондация "Приложни изследвания и комуникации" и Асоциация Родители напълно подкрепя становището на "Фракарита България". През 14-те години на работа на Центъра за безопасен интернет през сигналите, които получаваме и наблюдаването на българското интернет пространство с тревога регистрираме все по-лесния достъп и по-широко разпространение на всякакви, и най-вече най-опасните дизайнерски наркотици сред децата и подрастващите. Освен съвместните усилия на институции и граждански сектор за превенция и борба с разпространението обаче не бива да си затваряме очите, че наркотиците все пак си намират път до много млади хора. Техният шанс да излязат от тази животозастрашаваща клопка е да се поддържа и развива мрежа от специализирани центрове за превенция и терапия и държавата е длъжна да поеме отговорност за това.

С уважение,

Георги Апостолов, координатор

Автор: Светлана Николова (04.10.2019 12:29)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“ - продължение

- НИЛНАХ е изградена и работи съгласно стандартите на европейските информационни линии за наркотиците, като от 10 години е член на Европейската фондация на информационните линии за наркотици (FESAT) и е участвала в няколко големи проекта с информационни линии от други страни. Това означава, че експертите на НИЛНАХ са носители на добрите европейски практики у нас и това е богатство изцяло в полза на българското общество.
- Като национална информационна линия НИЛНАХ има възможността и предназначението да централизира потока на информация до и от нея. Това означава, че експертите, работещи на НИЛНАХ, могат да събират информация на национално ниво, да извеждат статистика и да проследяват тенденции, което може да е от голяма помощ при изработването на политики в областта на употребата на ПАВ и на зависимостите, както и при изработването на стратегии за превенция на местно и национално ниво. За да не се допусне загуба на информация, във всяка една европейска държава, в която съществува такава услуга, националните информационни линии за наркотиците (алкохола и хазарта) са една или най-много две.
- Оперирайки на национално ниво, НИЛНАХ гарантира нещо от голяма важност за потребителите на нейните услуги – тяхната анонимност. Това означава, че те могат да се обаждат от цялата страна, включително и от най-малките населени места, без да имат и най-малкото притеснение, че ще бъдат разпознати. Това е особено валидно при насочване към специалисти на местно ниво.
- Експертите на НИЛНАХ с техните знания и опит са сериозен ресурс за професионалистите в областта на зависимостите. Това означава, че държавата може да се възползва от този ресурс не само под формата на експерти, консултиращи на НИЛНАХ, но и под формата на обучителен ресурс за различни професионалисти, работещи в или имащи досег с областта на употребата на ПАВ и на зависимостите, включително и към хазарт.

С уважение,

Светослав Кирилов,

Директор на Сдружение „Фракарита България“

Светлана Николова,

Координатор и експерт на Национална информационна линия за наркотиците, алкохола и хазарта

Автор: Светлана Николова (04.10.2019 12:27)

Доводи:

- НИЛНАХ е изградена още през 2008 година с финансиране от Програма МАТРА на Министерство на външните работи на Холандия. Това означава, че на държавния бюджет няма да му се наложи да изразходва средства за изграждането, разработването и популяризирането на нова национална линия, тъй като този процес е много скъп и отнема време.
- Експертите, работещи сега на НИЛНАХ, са преминали множество различни обучения (включително за телефонно и интернет консултиране, предоставено от Институт „Тримбос“ в Холандия), имат огромен практически опит и изключително сериозен обем знания. Това означава, че на държавния бюджет няма да му се наложи да изразходва много средства за първоначално обучение на професионалисти.
- НИЛНАХ е в състояние да поема и поема обаждания както от цялата страна, така и от чужбина. Макар телефонната централа и другата техника, необходима за функционирането на НИЛНАХ, да изискват поддръжка, на държавния бюджет няма да му се наложи да изразходва средства за изграждането на изцяло нова система.
- НИЛНАХ има добре изграден и поддържан уебсайт, съдържащ много голям обем актуална информация, който има висока посещаемост. Като допълнителни канали за информиране НИЛНАХ е създала и поддържа блог и социални мрежи, които също се радват на достатъчно голяма интерес сред обществото, без никога да са били рекламирани. Това означава, че на държавния бюджет няма да му се наложи да изразходва средства за създаването на тази интернет платформа, а единствено ще са необходими средства за текуща поддръжка.
- Експертите, работещи на НИЛНАХ, през годините са събрали много голяма база данни за различните видове организации, програми, институции и разнообразни услуги, към които могат да бъдат насочвани за помощ обаждателите се хора, а тази база данни се поддържа и актуализира непрекъснато. Това означава, че на държавния бюджет няма да му се наложи да изразходва средства за първоначалното набиране на тази информация.
- НИЛНАХ разполага със собствен софтуер за регистрация на обажданията и система за извеждане на статистически данни, които са необходими за отчитане на дейността и проследяване на някои тенденции в страната през годините. Това означава, че на държавния бюджет няма да му се наложи да изразходва средства за създаването на тези системи.
- НИЛНАХ предоставя своите услуги както чрез телефон, така и чрез интернет канали – уебсайт, чат, имейл, блог, социални мрежи. Това означава, че хората имат избор за предпочитан от тях канал за връзка, както и по-лесен достъп до информация и консултация. Имайки предвид, че хората от различните възрастови групи имат различни предпочитания, както и че търсенето на помощ заради зависимост към ПАВ или хазарт е трудно за много от потребителите на услугата поради стигмата и срама, е от огромно значение хората да бъдат улеснени с разнообразни начини на комуникация.

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“ - продължение

По отношение на тази подзадача отново ни изникват въпроси:

- Каква е причината онлайн консултациите да не се осъществяват от консултантите, които ще работят на националната телефонна линия?
- Тъй като онлайн консултациите са дейност по задача за превенция на деца и млади хора, това означава ли, че по-възрастните хора, както и тези с употреба на и зависимост към ПАВ няма да могат да ползват такава онлайн услуга, а ще бъдат ограничени само до телефонна линия?

Удовлетворени сме да забележим, че в Стратегическа задача 1.3. е заложена Подзадача 1.3.1. Разширяване достъпността на лечение включително на лица под 18 години, в която има дейност за остойностяване на услугите на програми и служби за лечение и психосоциална рехабилитация. Досега остойностяване не е било правено, от което следствията са, че заложените средства за резиденциални и нерезиденциални програми за психосоциална рехабилитация както в предишната, така и в настоящата Стратегия, са крайно недостатъчни не само за оказването на качествени услуги, но и за да се запази самото съществуване на тези програми.

Уважаеми г-н Министър, положително е, че в обсъжданата Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г. отново е предвидено финансиране за Национална телефонна линия, макар то да е в значително по-малък размер от предвиденото (но и неотпуснато) финансиране в предишната Национална стратегия за борба с наркотиците 2014-2019 г. За нас е важно, че Държавата не се е отказала от предоставянето на тази необходима за цялото общество услуга.

Във връзка със зададените от нас по-горе въпроси, на които се надяваме да получим отговори, бихме искали да направим следното предложение:

1. Да се запази съществуващата от 11 години Национална информационна линия за наркотиците, алкохола и хазарта (НИЛНАХ), като за тази цел се осигури необходимото финансиране за всичките ѝ дейности от Националната стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г. – анонимно и безплатно консултиране, информиране и насочване чрез телефон, чат и имейл; поддръжка на уебсайт, блог и социални мрежи – техническа и създаване на съдържание; поддръжка на системи за събиране на информация от обажданията и за извеждане на статистически данни.

Автор: Светлана Николова (04.10.2019 12:25)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“ - продължение

В същата Стратегическа задача 1.2. е предвидена и Подзадача 1.2.4. Развитие и подобряване на функционирането на Национална телефонна линия за консултации и насочване по въпросите на зависимостта към наркотични вещества чрез въвеждане на иновативни методи и технологии за достигане до целевата група.

В тази подзадача отново има неясноти:

- Една от предвидените дейности е откриването на автоматична телефонна линия. Какво означава, че телефонната линия ще е автоматична?
- Защо е необходимо да се открива национална телефонна линия, след като такава вече съществува и функционира от 2008 г.?
- Какви разходи включва предвидената сума от 300 лв. на месец за поддържане на телефонната линия?
- Защо не е предвидено заплащане за специалистите, които ще извършват консултиране и насочване на лица с употреба и злоупотреба с ПАВ?
- Защо телефонната линия включва единствено консултиране по телефон? Каква е причината да бъдат изключени всички интернет базирани канали за информация, консултация и насочване (уебсайт, чат, имейл)?
- Какви точно са иновативните методи и технологии, предвидени за функционирането на телефонната линия?
- Каква точно е ролята на 27-те Превантивно-информационни центъра към общините и по какъв начин ще участват те във функционирането на националната телефонна линия?
- Предвидено ли е телефонните линии всъщност да са 27 и да са управлявани от общински и държавни структури?

В Стратегическа задача 1.1. Разработване и прилагане на превантивни програми за деца и млади хора, базирани на добри европейски практики е предвидена Подзадача 1.1.10. Разработване и осъществяване на програми за превенция на употребата на наркотици и нови психоактивни вещества чрез интернет, включително darknet. Една от дейностите на тази подзадача е развиване на онлайн консултации.

Автор: Светлана Николова (04.10.2019 12:24)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“ - продължение

В тази връзка оценяваме положително, че е планирано въвеждането на национални превантивни програми (Задача 1.1, Подзадачи 1.1.1. и 1.1.2. в Плана за изпълнение) и на програми за селективна и индикативна превенция (Задача 1.2.). Предвидените обучения за професионалисти, които да осъществяват превантивни програми, също са крайно необходими, тъй като такива липсваха досега.

В Стратегическа задача 1.2. от Плана за изпълнение Разработване и прилагане на ефективни програми за селективна и индикативна превенция е предвидена Подзадача 1.2.3. Развитие на интернет - базирани програми за консултации и ранни интервенции, съгласно която е необходимо да се създадат и/или адаптират съществуващи интерактивни материали за социалните мрежи с насоченост за отлагане на първа употреба и експериментиране.

От начина, по който са формулирани задачата и дейността, не става ясно какво точно се има предвид, а именно:

- Какво означава „интерактивни материали“ – по какъв начин трябва да взаимодействат с тях потребителите им?
- По каква причина за интернет платформа са избрани именно социалните мрежи, а не уебсайтове, които ще бъдат собственост и под пълния контрол на изпълнителя

на дейността, чрез което той ще може постоянно да гарантира за достъпността до публикациите на всички хора, включително и на тези, които нямат профили в съответните социални мрежи?

- Тъй като става въпрос за селективна и индикативна превенция (Стратегическа задача 1.2.), по какъв начин ще бъде направена селекцията на рисковите групи и лица при положение, че програмата е изцяло интернет-базирана и включва единствено публикации на материали?
- По какъв начин реално ще бъдат извършвани консултациите и ранните интервенции, които изискват личен, жив контакт с потребителя на услугата?

Автор: Светлана Николова (04.10.2019 12:23)

СТАНОВИЩЕ на Сдружение „Фракарита България“

До г-н Кирил Ананиев,

Министър на здравеопазването

СТАНОВИЩЕ

на Сдружение „Фракарита България“

Относно: Проект на Решение на Министерския съвет за приемане на Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г.

Уважаеми г-н Министър,

Представяме на Вашето внимание нашето становище, чрез което искаме да изразим своето мнение относно някои от задачите, заложили в проекта на Национална стратегия за борба с наркотиците 2019-2023 г., да зададем въпросите си и да предложим някои решения.

Сдружение „Фракарита България“ от 2003 г. работи в областта на психосоциалната рехабилитация на зависими лица чрез своята нерезиденциална програма „Солидарност“, а от 2008 г. нашата Национална информационна линия за наркотиците, алкохола и хазарта осъществява информиране, консултиране и насочване към места за помощ за употребяващи и зависими лица чрез телефон и интернет. След няколкогодишен опит в областта на универсалната превенция, от 2017 г. Сдружението има и собствена програма за универсална превенция, която притежава съгласие за осъществяване, издадено от Национален център по наркомании. Това са сферите, в които организацията ни има сериозни експертни знания и опит, и заради това ще се спрем на някои от задачите от Стратегическа цел 1. Ограничаване на търсенето.

Посрещнахме положително публикацията на проекта на Националната стратегия и се надяваме, че тя ще започне да функционира преди края на 2019 г. Удовлетворени сме да забележим, че в ситуационния анализ са взети предвид тенденциите на нарастване на употребата на психоактивни вещества в България и недостатъчният експертен и финансов ресурс за справянето с този проблем не само на местно, но и на национално ниво.

История

Начало на обществената консултация - 17.09.2019

Приключване на консултацията - 16.10.2019

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
